

Warszawa, 30 maja 2023r.

Członek Zarządu
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

991100/0230-67/2023/KR

Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

SEKRETARIAT Z-OY SZEFA KRS
L.dz. SPS-175.260.2023
Data wpływu 31.05.2023

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 20 kwietnia 2023r., znak: SPS-WP.020.3.9.2023, dotyczące *obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw w celu wprowadzenia renty wdowiej*, w załączeniu przekazuję stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przygotowane przez Departament Legislacyjno-Prawny w oparciu o opinie odpowiednich departamentów merytorycznych.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-WP.020.3.13.2023

Data wpływu 31.05.23

Z wyrazami szacunku

Mariusz Jedynak

Elektronicznie podpisany przez
Mariusz Jedynak
Data: 2023.05.30 15:43:35 +02'00'

Warszawa, 30 maja 2023 r.

Departament Legislacyjno-Prawny

991100/0230-67/2023/KR

Stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw w celu wprowadzenia renty wdowiej

Po analizie przedłożonego do opinii projektu ustawy przedstawiamy uwagi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

1. Do art. 1 pkt 2 projektu ustawy

Projektowany art. 95a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS zakłada, że osobie uprawnionej do świadczenia o charakterze emerytalno-rentowym oraz do renty rodzinnej, w zależności od jej wyboru sprecyzowanego we wniosku, będzie przysługiwała wypłata:

- świadczenia emerytalno-rentowego i 50% renty rodzinnej, albo
- renty rodzinnej i 50% świadczenia emerytalno-rentowego.

Przepis nie określa organu właściwego do ustalania i wypłacania świadczeń w zbiegu. Jego brzmienie może sugerować, że skoro przepis ten dotyczy renty rodzinnej wypłacanej przez Zakład, w przypadku wyboru wariantu wskazanego w projektowanym art. 95a ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, Zakład przejmie wypłatę emerytur i rent wskazanych w tym przepisie, a więc np. emerytury wojskowej czy policyjnej i będzie je wypłacał w ½ wraz z rentą rodzinną. Nie określono także zasad rozliczania świadczeń oraz zasad współpracy między organami emerytalnymi. Ponadto projektowany art. 95a ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS posługuje się niezdefiniowanymi w ustawie emerytalnej terminami, np. wojskowa czy policyjna renta inwalidzka.

W przepisie tym pominięto także zasiłek przedemerytalny, wymieniony w art. 95 ust. 3 ustawy emerytalnej.

2. Do art. 2 projektu ustawy

Przepis ten reguluje sytuację, w której osoba uprawniona do renty rodzinnej na podstawie ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin¹ jest jednocześnie uprawniona do wymienionego w nim świadczenia emerytalno-rentowego – nie zawiera natomiast regulacji dotyczącej organu właściwego do wypłaty świadczeń w zbiegu (uwaga analogiczna jak do art. 1).

3. Do art. 4 projektu ustawy

Przepis reguluje zasady ustalania zbiegu dla osoby uprawnionej do:

- renty z ubezpieczenia wypadkowego² z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinnej przyznanej na podstawie odrębnych przepisów,
- renty rodzinnej z ubezpieczenia wypadkowego i świadczeń wskazanych w tym przepisie.

Przepis ten nie odnosi się natomiast do rent przyznanych na podstawie przepisów obowiązujących przed wejściem w życie ustawy wypadkowej, wymienionych w art. 61 ustawy wypadkowej. Projekt nie zawiera również regulacji dotyczącej osób uprawnionych do rent na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach³.

W projekcie nie wprowadzono także regulacji dot. szczególnych rozwiązań przyjętych w art. 26 ustawy wypadkowej, ze szczególnym uwzględnieniem ust. 1a tego przepisu.

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 2287, z późn. zm.,

² na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, Dz. U. z 2022 r. poz. 2189, dalej: *ustawa wypadkowa*,

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 984,

4. Do art. 5 projektu ustawy

Przepis art. 5 projektu ustawy nakłada na Zakład obowiązek poinformowania osób pobierających świadczenia, w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie tego przepisu, o nowych warunkach pobierania świadczeń przez osoby uprawnione do renty rodzinnej oraz do innego świadczenia. Z treści przepisu wynika, że powyższa informacja ma być wysłana do wszystkich osób pobierających świadczenia o charakterze emerytalno-rentowym. Przepis ten wymaga doprecyzowania poprzez wskazanie, że odnosi się do świadczeń o charakterze emerytalno-rentowym wymienionych w projektowanej ustawie, np. w projektowanym art. 95a ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Niezależnie od powyższego należy podnieść, że ustalenie świadczeń w zbiegu w terminie przypadającym po wypłaceniu dodatkowego rocznego świadczenia (tzw. trzynastej emerytury oraz tzw. czternastej emerytury) za okres poprzedzający wypłatę tego świadczenia, spowoduje konieczność ponownego ustalenia prawa do tego świadczenia, a w przypadku czternastej emerytury – również jego wysokości.

5. Do art. 8 projektu ustawy

Proponowana data wejścia w życie ustawy (1 lipca 2023 r.) nie jest możliwa do realizacji. W celu wdrożenia projektowanych regulacji, konieczne jest dostosowanie systemów informatycznych (SI ZETO i KSI ZUS) zarówno w zakresie algorytmów, jak i decyzji.

Do zrealizowania tego zadania konieczne byłoby przeprowadzenie postępowania przetargowego, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych⁴. Tym samym na wdrożenie projektowanych regulacji wymagane byłoby ok. 9 -12 miesięcy.

6. Uwagi ogólne:

Przedmiotowy projekt określa jedynie ogólne zasady dotyczące ustalania świadczeń w zbiegu, natomiast nie przewiduje szczegółowych regulacji związanych z wypłatą tych

⁴ Dz.U. z 2022 r. poz. 1710, z późn. zm.

świadczeń w zbiegu, np. w zakresie ustalania kwoty maksymalnego zmniejszenia w związku z osiągnięciem przychodu.

Powstają tym samym wątpliwości odnośnie przykładowo wskazanych kwestii:

- w jaki sposób należy ustalać kwotę maksymalnego zmniejszenia w przypadku, gdy osoba uprawniona do 50% np. renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w zbiegu z pełną rentą rodzinną osiąga przychód w wysokości przekraczającej 70% przeciętnego wynagrodzenia, nie wyższej 130% tego wynagrodzenia – obowiązujące przepisy dotyczące świadczeń ustalanych w pełnej wysokości (art. 104 ust. 8 ustawy emerytalnej) dotyczą zmniejszenia świadczenia przysługującego w pełnej wysokości,
- w jaki sposób należy ustalać kwotę maksymalnego zmniejszenia w przypadku, gdy osoba uprawniona do 50% wieloosobowej renty rodzinnej w zbiegu z pełnym świadczeniem emerytalno-rentowym osiąga przychód w wysokości przekraczającej 70% przeciętnego wynagrodzenia, nie wyższej niż 130% tego wynagrodzenia – obowiązujące przepisy dotyczą ustalania proporcji tego zmniejszenia w stosunku do liczby osób uprawnionych do renty rodzinnej, a więc do pełnej kwoty „części” renty (art. 105 ust. 2 ustawy emerytalnej),
- w jaki sposób należy ustalać kwotę maksymalnego zmniejszenia w przypadku, gdy osoba uprawniona do 50% świadczenia (zasiłku) przedemerytalnego w zbiegu z pełnym świadczeniem emerytalno-rentowym osiąga przychód w wysokości przekraczającej 25% przeciętnego wynagrodzenia, nie wyższej niż 70% tego wynagrodzenia – przepis art. 5 ust. 1 i 4 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych⁵ odnosi się do zmniejszenia świadczenia w pełnej wysokości.

Należy wskazać, że proponowane regulacje spowodują zwiększenie wydatków budżetu państwa w części 73 ZUS oraz w Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, których plan finansowy na 2023 r. nie uwzględni.

Mariusz Jedynek

Elektronicznie podpisany przez
Mariusz Jedynek
Data: 2023.05.30 15:42:54 +02'00'

**Dominik
Stanisław
Wojtasiak** Elektronicznie
podpisany przez
Dominik Stanisław
Wojtasiak
Data: 2023.05.30
11:17:09 +02'00'

⁵ Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych, Dz. U. z 2023 r. poz. 779